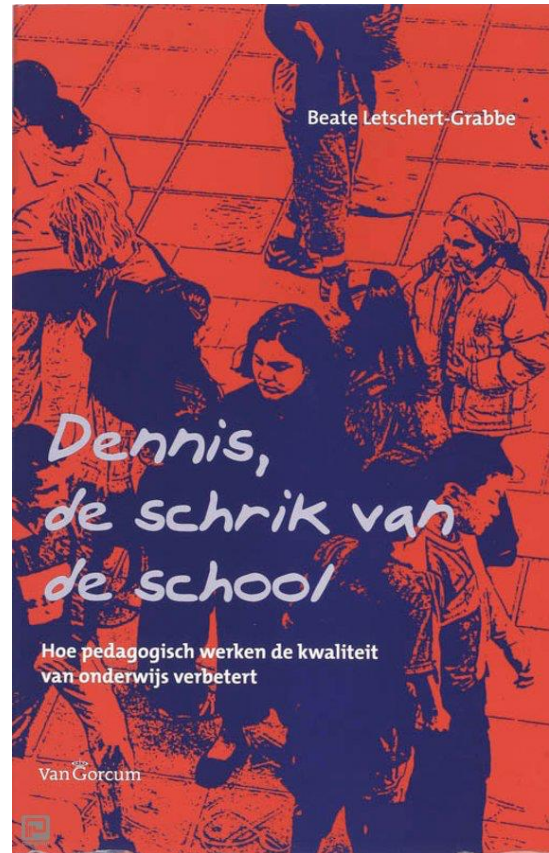
A smiling man with a beard, wearing a white shirt and a grey cardigan, stands in front of a chalkboard. The chalkboard contains various mathematical equations, including $\sin \pi - \cos \pi - \sin \pi$, $(2+1) = \frac{2+3}{3}$, and $\frac{5}{6}$.

Stichting NIVOZ
sterkt leraren en
schoolleiders bij
de uitvoering van hun
pedagogische opdracht

Het werk van Beate Letschert

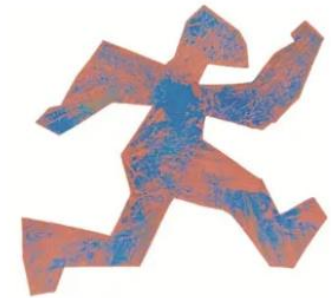
“Als ‘super’ roepen te weinig is en verwennen verwaarlozen betekent”

Bemoediging

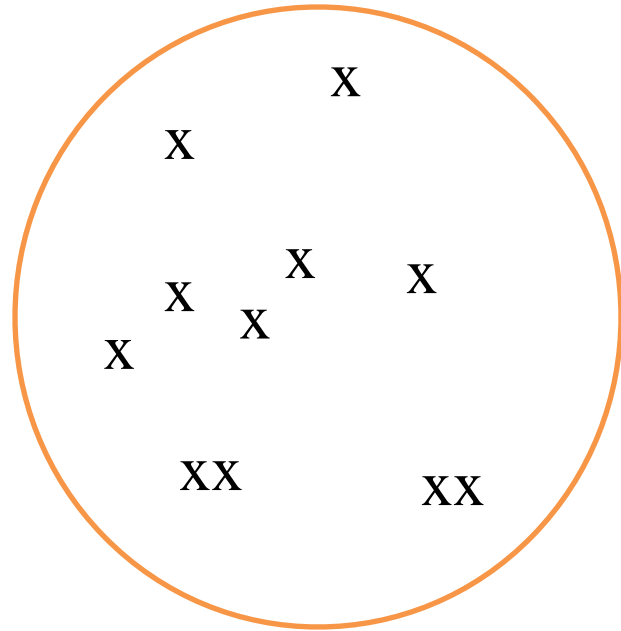


Het kind dat **niet** gezien wordt

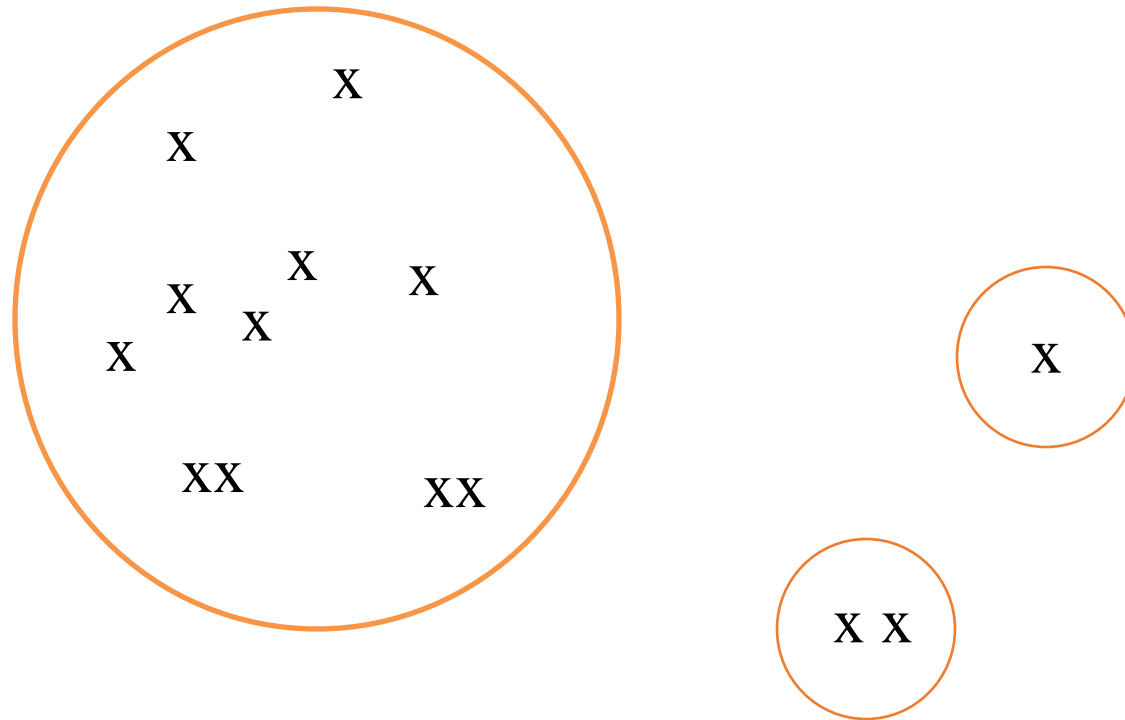
Beate Letschert-Grabbe



*Als 'super' roepen te weinig is
en verwennen verwaarlozen betekent*



Waar zou je willen zitten?



En waar zit je?



De kinderen buiten de cirkel
zijn *ontmoedigde* kinderen.

Ontmoedigde kinderen

Ontmoediging ontstaat door ervaren mislukkingen (bij het leren, in relaties). De moeilijkheden die kinderen veroorzaken zijn de uitdrukking van de moeilijkheden die deze kinderen hebben.

Het is een vergeefs zoeken naar acceptatie. Ontmoedigde kinderen ontwikkelen gedrag dat aandacht oplevert maar acceptatie of begrip juist bemoeilijkt.


Ontmoedigde kinderen zijn vaak eenzame kinderen en ze krijgen veel kritiek. Het is deze kinderen duidelijk dat zij anderen kwetsen. Ze willen dat ze het niet doen.

Ontmoedigde kinderen ontwikkelen een scheef beeld van zichzelf. Achter hun agressie en brutaliteit verbergt zich bijna altijd een negatief en gemankeerd zelfbeeld.

Ontmoedigde kinderen zetten destructief gedrag op de voorgrond om pijn te vermijden en omdat ze geen constructieve mogelijkheden zien of kennen. De mate van destructief gedrag maakt de mate van ontmoediging duidelijk.

Het verlangen er echt bij te horen blijft.

Het verdriet van zich buitengesloten voelen blijft daarmee ook.



De moeilijkheden die deze kinderen veroorzaken zijn de uitdrukking van de moeilijkheden die deze kinderen hebben.

Gianny

Hogelant



Gianny (dertien jaar) mocht niet kiezen naar welke middelbare school hij ging. Hij werd vanwege zijn gedrag direct naar het Hogelant gestuurd: een vmbo-school met zorg. Hij zit nu in zijn tweede jaar, maar hij wil het liefste zo snel mogelijk weg, naar een 'gewone school'. Daarvoor moet hij wel goede cijfers halen, niet vechten en – het belangrijkste – aanwezig zijn, iets dat hem vorig jaar nauwelijks lukte. Aan zijn intelligentie zal het niet liggen, maar weet hij zich goed te gedragen? De verlokkingen van de straat zijn verleidelijk...

K L A S S E N

Meester Thijs

Hogelant



Thijs is docent op het Hogelant, hij is de mentor van de klas van Gianni. Op deze vmbo-zorgschool zijn rekenen en taal niet echt waar het om draait. Thijs probeert zijn leerlingen vooral levenslessen, burgerschap en zelfvertrouwen mee te geven. Maar het straatleven is dichtbij en zijn leerlingen maken buiten school heel andere dingen mee, en dan is Thijs niet in de buurt. Zo ook met Gianni. Thijs gelooft in de relatie met zijn leerlingen, maar tot zijn spijt moet hij erkennen dat er grenzen zitten aan wat hij voor ze kan doen.

HVMAN

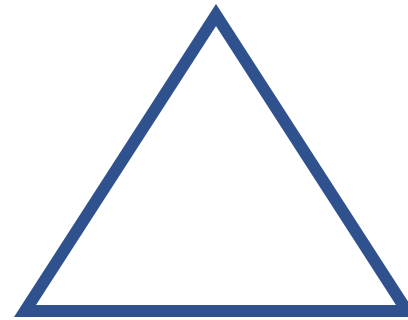




KIND



Gianny ©Klassen



OULDERS



LEERKRACHT



Welke ontmoedigde kinderen/mensen ken jij?

- Waardoor is de ontmoediging ontstaan?
- Waar is hij/zij eigenlijk naar op zoek?
- Welk gedrag plaatst hij of zij op de voorgrond?
- Wat is daarvan het gevolg?
- Kan je je voorstellen hoe het is om dit kind te zijn?
- Wat zou je vanuit inleving en een dieper begrijpen van zijn situatie tegen het kind willen zeggen?

➤ Wissel uit

🕒 tijd: 5 minuten



Wat *ontmoedigde* kinderen
nodig hebben is:

bemoediging



Een definitie?

Bemoediging is een complex proces; de ontwikkeling ervan hangt af van vele omstandigheden die voortdurend veranderen. Daarom is een precieze definitie onmogelijk.

De meest treffende omschrijving is dat bemoediging een handeling en een houding is die het kind duidelijk maakt dat de volwassene hem respecteert, hem vertrouwt, in hem gelooft en ervan overtuigd is dat zijn huidige gebrek aan vaardigheden op geen enkele manier zijn waarde als persoon beïnvloedt (Tymister, 2003, p.90).

(Letschert, 2024, p. 236)

Bemoediging

Op de persoon afgestemde, verdiepende interventies die er op gericht zijn het zelfbewustzijn en zelfrespect te versterken.

Als voorwaarde om ook anderen te kunnen waarderen, constructief gedrag te laten zien en verantwoordelijkheid en autonomie te kunnen dragen.



- Mensen bemoedigen betekent hen **bewust maken van hun sterke kanten**.
- En hen te laten ervaren dat ze deze sterke punten kunnen **gebruiken voor zichzelf en voor de gemeenschap** waarin ze werken en leven.
- Bemoediging is bedoeld om **het kind sterker maken**, niet om voor elkaar te krijgen dat hij zijn gedrag verandert in de door ons gewenste richting.
- Bemoediging gaat om een **pedagogisch houding**, het is geen methode of techniek.
- **Betrokkenheid van anderen** is wezenlijk: het is van groot belang dat ook anderen (kinderen/volwassenen) de positieve kanten van een kind gaan zien en bevestigen

Kanjers!



Waarom werken complimenten niet altijd?

- Met name ontmoedigde kinderen ervaren **een discrepantie tussen hun matige prestatie of gedrag en het compliment** en geloven het daardoor niet.
- De verwachting die er achter ligt kan aanleiding zijn tot druk. Kinderen die **denken dat ze niet tegemoet kunnen komen aan die verwachting** kunnen reageren met terugtrekken, clowngedrag, agressie.
- Complimenten **kunnen leiden tot afhankelijkheid**.
- Kinderen met een **gering zelfbewustzijn** kunnen uit oppervlakkige complimenten niet opmaken wat ze goed gedaan hebben.

Oppervlakkige complimenten vervangen door gedifferentieerde terugkoppeling.

Ryan wordt aangestoten door zijn buurman

“Goed gedaan Ryan!”

“Ik zag dat Max tegen jouw arm stootte tijdens het schrijven. Dat was vervelend omdat je uitschoot, maar je reageerde toch rustig, waardoor het niet uit de hand liep.”

Elif zit rustig te werken

“Goed zo Elif”

“Je zit al een lange tijd geconcentreerd te werken, Elif. Ik begrijp dat je nu veel sommen af hebt kunnen maken.”

Voorbeelden

- Ik zag hoe jij Zoë hielp toen ze de stoel bijna uit haar handen liet vallen. Je was precies op tijd, anders was hij op haar voet terecht gekomen.
- Jij zei net iets aardigs tegen Hamza, zie je dat ze er helemaal blij van is geworden?
- Door de manier waarop je je verhaal bent begonnen, word ik heel nieuwsgierig naar het vervolg.
- Jullie hebben goed opgeschoten met opruimen, daardoor kunnen we snel beginnen met ons spel en hoeft niemand te wachten.
- Ik zie dat je zorgvuldig hebt geschreven, waardoor je weinig slordigheidsfoutjes hebt gemaakt en ik je antwoorden ook goed kan lezen.
- Je liep rustig in de rij naar gym, daardoor zijn we lekker snel bij gym aangekomen.

Gedifferentieerde terugkoppeling

(in plaats van oppervlakkige complimenten)

- Heeft tot doel om kinderen specifieke informatie te laten krijgen over hun bijdrage en zich daardoor sterker te laten voelen.
- Richt zich op de 'zaak' (niet op het kind of de relatie) en is precies.
- Geeft woorden aan de constructieve actie die kinderen hebben laten zien, waardoor kinderen zich bewust worden van hun vaardigheden en deze ter versterking van zichzelf en de gemeenschap kunnen benutten.
- Ezelsbruggetje de 3 G's:
 - Gedrag (wat doet het kind precies)
 - Gevoel (wat roept het bij jou, bij hemzelf of andere kinderen op)
 - Gevolg (wat werd mogelijk door wat het kind deed)

Oefenen



https://www.youtube.com/watch?v=_od7ijBRXSA

Het klassenboek als instrument


- Leg een mooi boekje in je klas
- Begin met zelf oefenen
- Lees voor wat je hebt opgeschreven
- Betrek kinderen erbij via jou
- Kinderen kunnen ook gaan schrijven
- **Alle kinderen komen erin voor!**





Check-out

*Wat wil jij voor jouw ontmoedigde leerling(en)
(anders) gaan doen?*



Meer weten?

- www.nivoz.nl
- info@nivoz.nl / m.wentzel@nivoz.nl
- 010-3225450
- Doklaan 10 - Rotterdam



Het kind dat niet gezien wordt

Beate Letschert-Grabbe



*Als 'super' roepen te weinig is
en verwennen verwaarlozen betekent*